

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Dîtîqa (nouum) ḥadāta (testamentum)

Parisiis, 1584

Cap. VII.

urn:nbn:de:hbz:466:1-39367

fundamentum & posuit & cauit & fodit domū q̄ edificauit viro similis est
 דמא לנברא דבנא ביתא וחפר ועמק וסם שתאסא 48
 in domum plenitudo irrupit plenitudo autē facta est cum petram super
 על שועא כד הוא דין מלאא אתטרי מלאא כביתא
 fundamentum eius enim erat positum vt ea comoueretur potuit & non illam
 הו ולא אשכח דנזיעיהו סימא הות גיר שתאסתה
 q̄ edifica. homini similis est facit & non qui audit & is petram super
 על שועא ! 49 והו דשמע ולא עבד דמא לנברא דבנא
 flumen in eam erupit & cum fundamento absque puluerem sup domū suā
 ביתה על עפרא דלא שתאסתא וכד אתטרי בה נהרא
 illius domus magna ruina eius & facta est cecidit hora cadē
 בר שעתה נפל והות מפולתה רבא דכיתא הו !

7 Caput
 קפלאון ז

Teiunij Marti in sabbatho vnus ad oblationem
 דקורבא דחר בשבא דד דצונא

ingress. est populi ad auditum omnes sermōnes absolūisset & eam
 וכד שלם מלאא כלהין למשמעתה דעמא על
 affectus vnus Centurionis autem seruus Capharnaum Iesus
 ישוע לכפרנהום ! עבדה דין דקנטרונא חר עביר
 ad moriendū erat & p̄pinquus apud eū erat charus qui male erat
 הוא כישאית אינא ריקור הוא עלוהו וקרוב הוא לממת ו
 & petens Iudcorum seniores ad eum & misit Iesu de & audiit
 ושמע על ישוע ושדר לותה קשישא דיהודימא ובעא
 autem illi seruum suum viuificaret veniret vt ab eo erat
 הוה מנה איר דנאמא נחא לעבדה ! הנון דין
 & dicebant studiosē ab eo erāt effragitātes Iesum ad venissent eum
 כד אתו לורת ישוע בעין הו מנה כטילאורת ואמרו
 domū & etiam gentē nost. enim diligit hoc ei cui facias est dignus
 שוא הו דתעבד לה היא ! רחס גיר לעמן ואר בית
 nobis edifica. ipse synagogā
 כנרשתה הו כנא לן !

48 Similis est homini edifi-
 ficanti domum, qui fodit in
 altum, & posuit fundamentū
 supra petram: inundatione
 autē facta, illisum est flumen
 domui illi, & non potuit eā
 mouere: fundata enim erat
 supra petram.
 49 Qui autem audit, & nō
 facit: similis est homini edi-
 ficanti domum suam supra
 terram sine fundamento: in
 quam illisus est fluius: &
 continuo cecidit, & facta est
 ruina domus illius magna.

C A P. VII.

1 C V M autem impleisset
 omnia verba sua in aures
 plebis, intrauit Caphar-
 nau.
 2 Centurionis autem cuius-
 dam seruus malē habēs, erat
 moriturus, qui illi erat pre-
 tiosus.
 3 Et cūm audisset de Iesu,
 misit ad eum seniores Iudęo-
 rum, rogans eum vt veniret,
 & saluaret seruum eius.
 4 At illi cūm venissent ad
 Iesum, rogabant eum solici-
 tē, dicentes ei, Quia dignus
 est, vt hoc illi praestes.
 5 Diligit enim gentem flo-
 stram: & synagogam ipse æ-
 dificauit nobis.

48 ἕμοιός ἐστιν οἰκοδομῶν οἰκοδομῶν οὐκ οἰκῶν, ὃς ἔσκαψεν ἕως ἐξαιθέρος, καὶ ἔθηκε θεμέλιον ἐπὶ τῆς πέτρας· ἀπὸ πλημμύρας δὲ ἤνευ δυνάμεως, ἀπεστέρηξεν ὁ ποταμὸς τὴν οἰκίαν· καὶ οὐκ ἔσκαψεν (ἀλλύσει αὐτὴν τὸ θεῖον ἕλεος τῆς ἐκείνου). 49 ὁ δὲ ἀκούσας αὐτοῦ μὴ ποιήσας, οἰκοδομῶν ἐστὶν οἰκία ἐπὶ τῆς γῆς· γυναικὶς δὲ ἀπὸ τῆς ἀπαιτίας ἀπέσπασεν ὁ ποταμὸς, καὶ ἐβλήθη τὸ ἐγγύμα τῆς οἰκίας ἐκείνης μέγα.

Κεφ. ζ.

1 Ἐπι δὲ ἐπλήρωσε πάντες τὰς ῥήματά αὐτοῦ εἰς τὰς αἰκίας τῆς λαοῦ, εἰσεβὰν εἰς Καφαρναῦν. 2 Ἐκείνου τινος δὲ κεντρῶν ἐστὶν ἀκούσας, ὃς ἐστὶν ἀκούσας ἐκείνου, ἀπέσπασεν ὁ ποταμὸς τὴν οἰκίαν αὐτοῦ. 3 Ἀκούσας δὲ αὐτοῦ τῶν Ἰουδαίων, ἀπέπεμψε πρὸς αὐτοῦ πρεσβυτέρους τῶν Ἰουδαίων, ἵνα παρακαλέσωσιν αὐτὸν ἵνα ἐλθὼν διασώσῃ τὸν δοῦλον αὐτοῦ. 4 οἱ δὲ ἰσχυροὶ αὐτοῦ ἀκούσαντες, ἔλεγαν αὐτῷ, ὅτι ἄξιός ἐστιν, ἵνα ταῦτα ποιῇς αὐτῷ. 5 ὁ γὰρ ἀγαπᾷ τὸν λαόν, καὶ τὴν συναγωγὴν αὐτοῦ ὡκοδόμησεν ἡμῶν.

D ij

6 Iesus autem ibat cum illis. Et cum iam non longe esset a domo, misit ad eum Centurio amicos, dicens, Domine, noli vexari. Non enim sum dignus ut sub tectum meum intres.

7 Propter quod & meipsum non sum dignum arbitratus ut venirem ad te: sed dic verbo, & sanabitur puer meus.

8 Nam & ego homo sum sub potestate constitutus, habens sub me milites: & dico huic, Vade & vadit: & alii, Veni, & venit: & seruo meo, Fac hoc, & facit.

9 Quo audito, Iesus miratus est: & conuersus, sequentibus se turbis dixit, Amen dico vobis, nec in Israel tantam fidem inueni.

10 Et reuersi, qui missi fuerant, domum: inuenerunt seruum, qui languerat, sanum.

11 Et factum est, deinceps ibat Iesus in ciuitatem quae vocatur Naim: & ibant cum eo discipuli eius, & turba copiosa.

12 Cum autem appropinquaret portae ciuitatis, ecce defunctus efferebatur, filius vnicus matris suae: & haec vidua erat: & turba ciuitatis multa cum illa.

domo a loge esse multu no autem cu cum eis erat iens autem Iesus
ישוע דין אול הוא עמהו כד דין לא כני רחיק מן ביתא
fatigatis non Dne mi ei & dixit amicos suos Centurio ad cum misit
סדר לותה קנטרונא רחמיה ואמר לרה מרי לא העמל
hoc propter tectum meum sub vtires sum dignus enim me
לא נור שוא אנא דתעול תחית כטלרי 7 מטל הו
& sanabitur in verbo dic sed venirem vt ad te dignus fui non ego
& sanabitur in verbo dic sed venirem vt ad te dignus fui non ego
אנא לא שוית דלותך אתא אלא אמר במלתא ונתאסא
sub sum qui subiectus ego vir enim sum etiam parat
אוי אנא ניר נברא אנא דמשעבד אנא תחורת
ego & dico milites manib.meis sub & sunt potestate
סדר טמנה ואית תחורת אוי אכטרטוטא ואמר אנא
hoc vt faciat & seruo meo & venit vt veniat & abir vt eat
הוא דול ואול ולאחרנא דתא ואתא ולעברי דעכד הדא
& conuersus est cum admiratus est hac Iesus autem audisset cu
עכד 9 כד שמע ון ישוע הליו אתדמר ברה ואתפני
non quod etiã vobis ego dico post cum que veniebat turbę & dixit
אמר לבנשא דאתה בתרה אמר אנא לכון דאוי לא
illi & reuersi sunt fidem hęc sicut inueni Israel in dicit
סדר יכוריל אשכחת אך הדא היכנותא 10 והפכו הנון
qui eger illum seruum & inuenerunt in domum q missi fuerant
ואשתדרו לביתא ואשכחו לעבדא הו דכריה
sanum fuit
ואמר הלים 11

ieianij quinq; in sabbatho vnus ad oblatione
דקורבא דהר בשבט דה דעומא
Naim cuius nome in ciuitatem erat iens qui post cum in die & fuit
הוא ליומא דבתרה אול הוא למדינתא דשמה נאין
portę appinij. & cum multa & turba cum eo & discipuli eius
הוא למדינתא עמה ובנשא כנימא 12 וכד קרב לתרעא
& ipsa matri suę erat qui vnicus mortuum comitantes vidit ciuitatis
סדר ינתא הוא כד מליון פיתא דיחוריא הוא לאמה והו
cum ea ciuitatis filiorum multa & turba erat vidua mater
ומה ארמלתא הות וכנשא סניאא דבני מדינתא עמהו

6 ὁ δὲ Ἰησοῦς ἐπερβλεπε συν αυτους. ὡς δὲ ἀπὸ εὐμακρας ἀπέχοντος ἔπει τις οἰκίας, ἔπιμνησεν αὐτῷ
ἐκατόνταρχος φίλους, λέγων αὐτῷ, ἀδελφε. μὴ σούλησ' ἢ τὸρ εἰμι ἰκανός ἵνα μισὸν τῶν στήλων εἰσέλθῃς.
7 δὲ δὲ εἰσαυτὸν ἠξίωσα παρθε σὲ ἤξει. διὰ εἰπέ λέγων, καὶ ἰαθύνεται ὁ παις μου. 8 καὶ εἰπὼν ἐξῆλθε
πὸς εἰμι ὑπὸ τῆς οἰκίας ἡσασθῆναι, ἐγγὺς τῷ εἰσαυτὸν στρατιώταις, καὶ λέγων τῷ πατρὶ, καὶ περβλεπὼν καὶ
λαθρῶς, καὶ ἤξει τῷ καὶ τῷ δούλω μου, πίνσον τῆς, καὶ ποίη.
9 αἰκούσας δὲ τῶν τῶν ὁ Ἰησοῦς, ἐδύμασεν καὶ
πρὸς καὶ στρατιώταις, τῷ ἀνοκῆσθαι αὐτῷ. ὁ γὰρ εἶπε, λέγων ὑμῖν, ὅδε ἐστὶν Ἰσραὴλ τῶν σωτηρίων τῶν ὁδῶν.
10 ὑποσφραγίσαντες οἱ πνευματικοὶ αἰς τὸν οἶκον, ὅπου τὸν ἀδινουώτα δούλον ὄργισοντες. 11 καὶ ἐξῆλθε τῷ τῷ
ἐπερβλεπε εἰς πόλιν καὶ λαμβύλω Ναιμ, καὶ συνεπερβλεπὼν αὐτῷ οἱ μαθηταὶ αὐτοῦ ἰκανοί, καὶ ὄχλος πολλός.
12 ὡς δὲ ἤγγισεν τῷ πόλιν τῆς πόλεως, καὶ ἶδον ἐξέκομιζον τὸν θνητὸν, ὃς ἦν υἱὸς μητρὸς τῆς μητρὸς αὐτοῦ, καὶ αὐτῶν
εἶπ' καὶ ὄχλος τῆς πόλεως ἰκανός συν αὐτῷ.

scias ne ei & dixit super eam & miseratus est Iesus autem vidit eam
13 **הוה דין ישוע ואתרחם עליה ואמר לה לא תבכין :**

& ait subsistere eam qui portantes & iij loculum tetigit & accedens
14 **ואול קרב לערסא והנחן דשקילין הוה לה קמו ואמר**

עלימא לך אמר אנא קום : ¹⁵ **ויתב הו מותא ושרי**

homines illos tremor & inuasiit ¹⁶ **ואחדת דחלתא לאנשא**

surrexit magnus q̄a p̄pheta & diceb. Deum erant & glorificantes omnes
17 **כלהון ומשבחין הוה לאלהא ואמרין דנביא רבא קם**

sermo de eo & exiit ¹⁸ **בן וסער אלהא לעמור :** **ונפקת עלוהי מלתא**

& renuntiarunt ¹⁹ **היא ובכלה יהוד ובכלה אתרא דחד דיהון :** **ואשתעיו**

omnia hxc discipuli eius Ioanni
20 **ליוחנן תלמודיהו הלן כלהון :**

Epiphaniam post in sabbatho vnius

דחד בשבא דבתר דגחא

ad eos & misit discipulis suis ex duos Ioannes & vocauit
21 **וקרא יוחנן לתרין מן תלמודיהו ושדר אנן לורת**

expectamus alium an qui venit es is tunc & ait Iesum
22 **ישוע ואמר אנת הו הו דאתא או לאהרין הו מסכנינ :**

misit nos Baptista Ioannes ei & dicunt Iesum ad & venerunt
23 **ואתו לורת ישוע ואמרין לה יוחנן מעמדנא שדרן**

expectamus alium an qui venit es is tunc & ait ad te
24 **לורתך ואמר אנת הו הו דאתא או לאהרין הו מסכנינ :**

plagis & a morbis a sanauit multos hora ipsa autem in ea
25 **בה דין כהי שעתא פניאא אסי מן כורדנא ומן מחותא**

& respōd. v̄iam fuit tribus exis & multis malignis spiritibus & a
26 **ומן רורא בישתא ולסניאא סמיא יתב הוא לחוא :** **וענא**

quod vidistis id omne Ioanni dicite ite eis & dixit Iesus
27 **ישוע ואמר להון זלו אמרו ליוחנן כל מדמ דחיותון**

mundatur & leprosi ambulat & claudi vident quia egei & audistis
28 **ושמעון דסמיא חוין וחנורא מהלכין ונרבא מתדכין**

euangelizantur & pauperes resurgunt & mortui audiunt & surdi
29 **וחרשנ שמעון ומיתא קימין ומסכנא מסתברין :**

13 **אנא יסדנן או דילן ו אלוס εσπερασεν αυτην ετι αυτην και ειπεν αυτην μη κλαιε.**

14 **αυτη απεσπασεν η βαρνη της οροσ ου δε βαρνη ζωντης εσθησεν και ειπε, ισαρισκε, ου δε λησεν, ελθω και ηραζω.**

15 **και η δε κλαθισα ο νεκρος και ηραζω και εδωκεν αυτην τη μητρι αυτην.**

16 **η δε δεισος αυτης, και εδωκεν τον σιδον, λεζοντες, απεσπασεν αυτην μετα: εζηγησαν οι ημιε, και οτι επισκεψασθαι ο σιδος τον λαον αυτην.**

17 **και ελεηλας ε λεζοντες ο ουλη τον Ιουδαϊα απει αυτην, και ο παση τη απεζηρω.**

18 **και αποζηρω αυ Ιωαννη ο μαθητης αυτην απει αυτην τον Ιουδαϊα.**

19 **και απεσπασεν αυτην ο Ιωαννης, εσημησεν αυτην τον Ιουδαϊα, λεζω, ου δε ο Ιουδαϊα, η δε δεισος αυτης, και εδωκεν τον σιδον, λεζοντες, απεσπασεν αυτην μετα: εζηγησαν οι ημιε, και οτι επισκεψασθαι ο σιδος τον λαον αυτην.**

20 **και ελεηλας ε λεζοντες ο ουλη τον Ιουδαϊα απει αυτην, και ο παση τη απεζηρω.**

21 **και αποζηρω αυ Ιωαννη ο μαθητης αυτην απει αυτην τον Ιουδαϊα, λεζω, ου δε ο Ιουδαϊα, η δε δεισος αυτης, και εδωκεν τον σιδον, λεζοντες, απεσπασεν αυτην μετα: εζηγησαν οι ημιε, και οτι επισκεψασθαι ο σιδος τον λαον αυτην.**

22 **και ελεηλας ε λεζοντες ο ουλη τον Ιουδαϊα απει αυτην, και ο παση τη απεζηρω.**

23 **και αποζηρω αυ Ιωαννη ο μαθητης αυτην απει αυτην τον Ιουδαϊα, λεζω, ου δε ο Ιουδαϊα, η δε δεισος αυτης, και εδωκεν τον σιδον, λεζοντες, απεσπασεν αυτην μετα: εζηγησαν οι ημιε, και οτι επισκεψασθαι ο σιδος τον λαον αυτην.**

24 **και ελεηλας ε λεζοντες ο ουλη τον Ιουδαϊα απει αυτην, και ο παση τη απεζηρω.**

25 **και αποζηρω αυ Ιωαννη ο μαθητης αυτην απει αυτην τον Ιουδαϊα, λεζω, ου δε ο Ιουδαϊα, η δε δεισος αυτης, και εδωκεν τον σιδον, λεζοντες, απεσπασεν αυτην μετα: εζηγησαν οι ημιε, και οτι επισκεψασθαι ο σιδος τον λαον αυτην.**

26 **και ελεηλας ε λεζοντες ο ουλη τον Ιουδαϊα απει αυτην, και ο παση τη απεζηρω.**

27 **και αποζηρω αυ Ιωαννη ο μαθητης αυτην απει αυτην τον Ιουδαϊα, λεζω, ου δε ο Ιουδαϊα, η δε δεισος αυτης, και εδωκεν τον σιδον, λεζοντες, απεσπασεν αυτην μετα: εζηγησαν οι ημιε, και οτι επισκεψασθαι ο σιδος τον λαον αυτην.**

28 **και ελεηλας ε λεζοντες ο ουλη τον Ιουδαϊα απει αυτην, και ο παση τη απεζηρω.**

29 **και αποζηρω αυ Ιωαννη ο μαθητης αυτην απει αυτην τον Ιουδαϊα, λεζω, ου δε ο Ιουδαϊα, η δε δεισος αυτης, και εδωκεν τον σιδον, λεζοντες, απεσπασεν αυτην μετα: εζηγησαν οι ημιε, και οτι επισκεψασθαι ο σιδος τον λαον αυτην.**

13 Quam cum vidisset Dominus, misericordia motus super eam, dixit illi, Noli flere.

14 Et accessit, & tetigit loculum. Hi autem qui portabant, steterunt. Et ait, Adolefcens, tibi dico, surge.

15 Et resedit qui erat mortuus, & cepit loqui. Et dedit illum matri suae.

16 Accepit autem omnes timor: & magnificabant Deū, dicentes, Quia propheta magnus surrexit in nobis: & quia Deus visitauit plebem suam.

17 Et exiit hic sermo in vniuersam Iudæam de eo, & in omnem circa regionem.

18 Et nuntiauerunt Ioanni discipuli eius de omnibus his.

19 Et conuocauit duos de discipulis suis Ioānes: & misit ad Iesum, dicens, Tu es qui venturus es, an alium expectamus?

20 Cū autem venissent ad eum viri, dixerunt, Ioannes Baptista misit nos ad te, dicens, Tu es qui venturus es, an alium expectamus?

21 In ipsa autem hora multos curauit à lāguoribus suis & plagis, & spiritibus malis: & caecis multis donauit visum.

22 Et respondens, dixit illis, Euntes renūtiare Ioanni quæ audistis, & vidistis, Quia caeci vident, claudi ambulant, leprosi mundantur, surdi audiunt, mortui resurgūt, pauperes euangelizantur:

23 Et beatus est quicumque non fuerit scandalizatus in me.
 24 Et cum discessissent nuntij Ioannis, cepit de Ioanne dicere ad turbas, Quid existis in desertum videre? arundinē vento agitātam?
 25 Sed quid existis videre? hominem mollibus vestimentis indurum? Ecce, qui in veste pretiosa sunt & deliciis, in domibus regum sunt.
 26 Sed quid existis videre? prophetam? Vtique dico vobis & plusquam prophetam.
 27 Hic est de quo scriptū est, Ecce ego mitto angelū meū ante faciā tuā, qui preparabit viam tuam ante te.
 28 Dico enim vobis, maior inter natos mulierum propheta Ioanne Baptista nemo est, qui autem minor est in regno Dei; maior est illo.
 29 Et omnis populus audiens & Publicani, iustificauerunt Deum, baptizati baptismo Ioannis.
 30 Pharisei autem & legisperiti, consilium Dei speruerunt in semetipfos, non baptizati ab eo.
 31 Ait autem Dominus, Cui ergo similes dicam homines generationis huius, & cui similes sunt?
 32 Similes sunt pueris sedentibus in foro, & loquentibus adinuicem, & dicentibus, Cantauimus vobis tibiis, & non saltastis; lamentauimus, & non plorastis.

abissent autem eam in me offendetur qui non ille & beatus est
 24 כר דין אולו נתכשל בו ;
 Ioanne de turbis dicere Iesus cepit Ioannis discipuli
 25 אגיתור דיוהנן שרו ישוע למאמר לכנשא על יוהנן
 agitatur vento quæ à arundinē videre in desertum exilis qui
 26 נפקתון לחורבא למחוא קנינא דמן רוהא מתתויע
 mollibus vestimentis virum ad videndum existis quid non est
 ואן לא מנא נפקתון למחוא נברא דנהתא רכינא
 existentes & delicatis gloriosus qui vestibus ij ecce natus
 27 מישהא אילין דבלכושא ומשבחא ובפונקא איתיהון
 prophetam ad videndum existis quid non est sunt regum in domibus
 28 וואן לא מנא נפקתון למחוא נביא
 de quo hic est peopheta quæ & plant. vobis ego dico
 29 הנו דעלוהי
 q cōplanabit faciē tuā ante angelum meū sum mittens ego ecce scripsit
 30 וואן דהא אנא משרר אנא מלאכי קדם פרצופך דנתקן
 inter natos ppheta quia nō est vobis ego dico ante te nam
 31 וואן קדמין ; אמר אנא לכון דלית נביא בילוי
 in regno autē minimus Baptista Ioannes quāq; maior inter
 32 וואן דרב מן ווחנן מעמדנא ועורא דין כמלכותה
 publicani etiā qui audierat popul⁹ & totus præ eo est maior Dei
 33 וואן רב הו מנר ; וכלה עמא דשמעו אף מכנא
 Pharisei Ioannis baptismo q baptiz. fuerant Deum iustificauerunt
 34 וואן לאלהא דעמדו מעמודיתה דיוחנן ; פרישנא
 baptizati sunt qui nō Dei voluntate apud se calūniati sunt & scripserunt
 35 וואן ספרא טלמו כנפשהון עבינא דאלהא דלא אתעמדו
 huius generationis homines assimilabo igitur cuienam
 36 וואן לכון הכיל אדמא לאנשא דשרבתא דהמא
 & clamant in foro qui sedent pueris similes sunt similes sēdētib⁹
 37 וואן דמין ; דמין לטלינא דיתבין בשוקנא וקעין
 vobis vltuimus saltastis & non vobis cecinim⁹ & dicūt ad locos
 38 וואן דמין וואמין זמך לכון ולאה דקרתון ואלין לכון
 Beuistis & non plorastis
 39 וואן בכיתון ;

23 και μακαριος οστις εσεν μη σκανδαλισθη εν εμοι. 24 απλδσπετοι δε φησιν αγγελων Ιωαννης ημων λεγοντες οχλοισ απο Ιωαννη, ο ελληνισσατε εις τιω δημον θεασασθαι; και λαμουσ απο αυ εμοσ (αλλου βασιλευσ) 25 αυα δε ελληνισσατε ιδειν; απρωπον εν μακαριεσ ιματιοισ ημφοτεσμνοι; ιδου οσ εν ιματισμω οσδωμ εν ο φησιν απρογοτεσ εν τοισ βασιλειοισ εισι. 26 αυα δε ελληνισσατε τι ιδειν; απροφητωσιν αυ λεγων ομιν, οσ απρωπον απρωπον. 27 οσ οσ απο ελ λεγοντασ, ιδου ερωσ δωποσδωλω τον αγγελουσ μου αποσ απρωπον τον βασιουσ οσδωσ οσεν. ο δε μικροτεροσ οσ τη βασιλεια τοσ τουσ μειζωνσ αυτησ εσιν. 29 και πησ οσδωσ αυτωσ και οι πλωσ αι εδωκασσασ τον θεον, βαπτισθησασ τον βαπτισμα Ιωαννη. 30 οι δε φαλοσσαι αυ, οι νομιμασ τον βασιουσ τον αγγελουσ εισι εαυτωσ, μη βαπτισθησασ τον βαπτισμα Ιωαννη. 31 ειπιδε ο κυριοσ, λεγοσ οσδωσ τον απρωπον τονσ ημωσ εστωσ και λεγοσ οσδωσ τονσ ημωσ; 32 ομιοισ εισι παμδωσ τοισ εν αγρωσ και ημωσ, οσδωσ σποντουσ τονσ ημωσ, οσ λεγωνσ, ημωσ ησασμεν ομιν, οσ οσδωσ οσδωσ εδωλωσ ησασμεν ομιν, οσ οσδωσ οσδωσ οσδωσ.

vinum bibens nec panem comedens nō Baptista Iohannes enim venit
 אתא ניר יוחנן מעמדנא לא אכל לא חמא ולא שתא חמרא
 hominis filius venit in eo est dxmonium estis & dicentes
 ואמרין אנתון שאדא אית בהו: 34 אתא כרה דאנשא
 & bibax helluo vit ecce estis & dicentes & bibens comedēs
 אכל ושתא ואמרין אנתון הא נכרמא אכולא ושתא
 & iustificata & peccatorum publicanorum & amicus vini
 חמרא ורחמנא דמכסא ורחשינא: 35 ואודקרת
 filiis suis omnibus ab sapientia
 חכמתא מן כלהון בנירה:

arcanorum quintae horam ad tertiam
 רתלת שעין דחמשא רארינא

eum eo vt mādūcāret Pharisaeis ex vnus ab eo rogauit autem venit
 36 אתא דין בעא מנה חד מן פרישא דנלעס עמרה
 peccatrix & mulier discubuit illius Pharisaei domū & ingressa
 ועל לביתה דפרישא הוא אסתמך: 37 ואנתתא חטיאה
 Pharisaei quodd in domo sciret & cū illa in ciuitate erat
 אירת הות במדינתא היא וכר ידעת דבביתיה דפרישא
 post eum & stetit vnguenti alabastrum accepit accūber illius
 הוא סמך נככת שטיפתא דבסממא: 38 וקמת בסתריה
 pedes eius lauare lacrymis suis & cepit eras & flets pedes eius ad
 לות רגלוהי ובכיא הות ושרית בדמעיה מעבעא רגלוהי
 pedes eius erat & osculans eos abstergebat capitis sui & cecinitibus
 ובסערמא דרישרא משיוא להון ומנשקא הות רגלוהי
 cogitauit q. vocauer. eū ille Pharisaeus autē vidisset eū aromate & vngēbat

ומשחא בסממא: 39 כד הוא דין פרישא הוא דקריהיא אתחשב
 & quē est quē ellet cognosces ellet ppheta si ille & dixit apud se
 בנפשה ואמר פנא אלו נביא הוא ידע הוא מן הי ומא
 autē respōdit eum quae tangit hęc mulier est quia peccatrix fama ei
 טבה דחטיאה היא אנתתא היא דקרכת לה: 40 ענא דין
 ei dixit tibi quod dicā mihi est aliquid Simon ei & dixit Iesus
 ישוע ואמר לה שמעון מדס אית לי דאמר לך אמר לה
 domino vni erant debiores duo Iesus ei dixit Dnē mi dic
 אמר רבי! אמר לה ישוע תדין חובא אית הוה לחד מרא
 denarios & alter centum quinque denarios ei erat debēs vnus debiti
 חובא חד היא חובא לה דינרא המשמא ואחרנא דינרא
 quinquaginta
 חמשיין:

33 ἦ γὰρ οὐκ ἐστὶν Ἰωάννης ὁ Βαπτιστῆς ἢ Ἰησοῦς ἢ ἑνὸς τῶν υἱῶν τοῦ Θεοῦ; καὶ λέγετε, ὁ υἱὸς τοῦ Θεοῦ ἐστὶν. 34 ἔλεγε δὲ ἕνα τῶν μαθητῶν αὐτοῦ, λέγων, ὁ υἱὸς τοῦ Θεοῦ ἐστὶν ὁ υἱὸς τοῦ Θεοῦ ἐστὶν ὁ υἱὸς τοῦ Θεοῦ. 35 ἔλεγε δὲ ἕνα τῶν μαθητῶν αὐτοῦ, λέγων, ὁ υἱὸς τοῦ Θεοῦ ἐστὶν ὁ υἱὸς τοῦ Θεοῦ ἐστὶν ὁ υἱὸς τοῦ Θεοῦ. 36 ἔλεγε δὲ ἕνα τῶν μαθητῶν αὐτοῦ, λέγων, ὁ υἱὸς τοῦ Θεοῦ ἐστὶν ὁ υἱὸς τοῦ Θεοῦ ἐστὶν ὁ υἱὸς τοῦ Θεοῦ. 37 ἔλεγε δὲ ἕνα τῶν μαθητῶν αὐτοῦ, λέγων, ὁ υἱὸς τοῦ Θεοῦ ἐστὶν ὁ υἱὸς τοῦ Θεοῦ ἐστὶν ὁ υἱὸς τοῦ Θεοῦ. 38 ἔλεγε δὲ ἕνα τῶν μαθητῶν αὐτοῦ, λέγων, ὁ υἱὸς τοῦ Θεοῦ ἐστὶν ὁ υἱὸς τοῦ Θεοῦ ἐστὶν ὁ υἱὸς τοῦ Θεοῦ. 39 ἔλεγε δὲ ἕνα τῶν μαθητῶν αὐτοῦ, λέγων, ὁ υἱὸς τοῦ Θεοῦ ἐστὶν ὁ υἱὸς τοῦ Θεοῦ ἐστὶν ὁ υἱὸς τοῦ Θεοῦ. 40 ἔλεγε δὲ ἕνα τῶν μαθητῶν αὐτοῦ, λέγων, ὁ υἱὸς τοῦ Θεοῦ ἐστὶν ὁ υἱὸς τοῦ Θεοῦ ἐστὶν ὁ υἱὸς τοῦ Θεοῦ. 41 ἔλεγε δὲ ἕνα τῶν μαθητῶν αὐτοῦ, λέγων, ὁ υἱὸς τοῦ Θεοῦ ἐστὶν ὁ υἱὸς τοῦ Θεοῦ ἐστὶν ὁ υἱὸς τοῦ Θεοῦ.

33 Venit autem Iohannes Ba-
 ptista neque manducans panem, neque bibens vinum: & dicitis, Dæmonium habet.
 34 Venit Filius hominis manducans & bibens: & dicitis, Ecce homo deuorator, & bibens vinum, amicus Publicanorum & peccatorum.
 35 Et iustificata est Sapientia ab omnibus filiis suis.

36 Rogabat autem illum quidam de Pharisæis vt mādūcāret eū illo. Et ingressus domum Pharisæi discubuit.

37 Et ecce mulier quæ erat in ciuitate peccatrix, vt cognouit quod Iesus accubuit in domo Pharisæi, attulit alabastrum vnguenti.

38 Et stans retrò secus pedes eius lachrymis cepit rigare pedes eius, & capillis capitis sui tergebat, & osculabatur pedes eius, & vnguento vngēbat.

39 Videns autem Pharisæus, qui vocauerat eum, ait intra se, dicens, Hic si esset propheta, sciret vtique quæ & qualis est mulier quæ tangit eū, quia peccatrix est.

40 Et respondens Iesus dixit ad illum, Simon, habeo tibi aliquid dicere. At ille ait, Magister, dic.

41 Duo debiores erant euidam sceneratori: vnus debebat denarios quingentos, & alius quinquaginta.

42 Non habentibus illis unde redderent, donavit utrisque. Quis ergo eum plus diligit?

43 Respondens Simon dixit, Estimo quia is cui plus donavit. At ille dixit ei, Recte iudicasti.

44 Et conuersus ad mulierem dixit Simoni, Vides hanc mulierem? Intraui in domum tuam, aquam pedibus meis non dedisti: hanc autem lachrymis rigauit pedes meos, & capillis suis terxit.

45 Oculum mihi non dedisti. hanc autem ex quo intraui, non cessauit osculari pedes meos.

46 Oleo caput meum non unxisti: hanc autem unguento unxit pedes meos.

47 Propter quod dico tibi, Remittuntur ei peccata multa, quoniam dilexit multum, Cui autem minus dimittitur, minus diligit.

48 Dixit autem ad illam, Remittuntur tibi peccata.

49 Et ceperunt qui simul accumbebant, dicere intra se, Quis est hic qui etiam peccata dimittit?

50 Dixit autem ad mulierem, Fides tua te saluam fecit: vade in pace.

C A P. VIII.

1 Et factum est deinceps, & ipse iter faciebat per ciuitates & castella predicans & euangelizans regnum Dei: & duodecim cum illo.

quis remisit utrisque ad soluendum eis & quia non erat
 ודלית הויה להו למפרע לתרהוון שבק אונא
 puro & ait Simon respondit eum diliget magis ex eis
 ויכל מנהוון יתיר נהביוהו ו 43 ענא שמעון ואמר סבר
 iudicasti recte Iesus ei dixit multa ei cui remisit sic quod is
 נארהו דאשתבק לה סנו אמר לה ישוע תרועאית דנת
 mulierem tu vides Si noni & dixit mulierem illam ad & conuersus
 ואתפני לות הי אנתא ואמר לשמעון הזא אנת אנתא
 autem hanc dedisti non pedibus meis aquam intraui in domum tuam
 ונא לכיתך עלת מינא לרגלי לא ייהבת הדא דין
 non tu eos absterxit & capillis suis lauit pedes meos lachrymis
 ונמויה רגלי עבעת ובסערה שוית אנן ו 45 אנת לא
 osculari pedes meos desic nisi quo ingr. est ex ecce autem hanc osculari
 ונתני הדא דין הא מן דעלת לא שלית רגלי למשקון
 oleo autem hanc unxisti non caput meum oleo
 אנת משחא לרישי לא משחת הדא דין במשחא
 tibi ego dico hoc propter unxit pedes meos unguento
 ונמא רגלי משחת ו 47 הלו הדא אמר אנא לך
 autem is multum dilexit quia multa peccata ei & remisit
 ונמקון לה הטחיה סנאא מטל דאחבת סנו הו דין
 mulieri illi & dixit diligit paululus ei remittitur ei peccata
 וקיל משתבק לה קליל טחב ו 48 ואמר להי אנתא
 dicere qd accubebat illi autem ceperunt peccata tua tibi remitti
 ונמקון לכי הטחיכו ו 49 שריו דין הנון דסמיכין אמרין
 dixit autem Iesus remittit peccata qui etiam iste qui est apud se
 ונמנהוון מנו הנא דאר הטחא שבקו ו 50 ישוע דין אמר
 in pace ito seruaue te fides tua mulieri ei
 ונתאנתא הימנותכי אחיתכי זלי בשלמא
 & Caput

קפלאון ח

ieiunij secundae hebdomadis quinta

2 החמשא דשבתא דתרוין דעומא
 & viros per ciuitates Iesus erat perstrans hanc post de & h
 וזא מן בתר הליו מתכרך הוא ישוע במדינתא ובקוריא
 cum eo & duodecim eius Dei regnum & euangelizans erat & h
 מנו הוא ומסבר מלכותא דאל הא ותדעסרתה עמה:

42 μη έχοντων δε αὐτοῖς ἀποδοῦναι, ἀμφοτέρους ἐχάρισεν. ἄς οὐαὶ αὐτοῖς, εἰπέ, πλείονα αὐτῶν ἀγαπήσει;
 43 ἀποκρίθης δὲ ὁ Σίμων εἶπεν, ἕσπολα μωβαίω ἦν ὃ τὸ πλεόν ἐχάρισεν. ὁ δὲ εἶπεν αὐτοῖς, ὁ ἑκ τῶν ἑσπολων
 44 καὶ γραφεὶς παρὸς τῶν γυναικῶν, τῆ Σίμωνι εἶπεν, βλέπεις ὡς τῶν γυναικῶν; εἰσὶν ἁρτῶν ὡς τῶν
 45 καὶ ἕσπορον ὅτι τῶν πόδας μου ἔκιδωκα; αὐτῆ δὲ τῶν δακρυῶν ἕσπορον μου τῶν πόδας, καὶ τῶν ὁρῶν τῶν πο
 46 αὐτῆς ἐξέμαζε. 45 φιλῆμα μου ἢ ἔδωκας, αὐτῆ δὲ ἀφ' ἧς εἰσῆλθον, ἢ δὲ ἐλθὼν κατὰ πόδας μου τῶν
 47 ἡγάγω τῶν καφαλῶν μου ἢ ἠλειψας, αὐτῆ δὲ μύρω ἠλειψῆ μου τῶν πόδας. 47 ἡ γὰρ ἡ
 48 ὡς ἀρτῶνται αἱ ἀμφοτέραι αὐτῶν αἱ πόδες, ὅτι πλεονεξία πολλῶν ὃ δὲ ὁ ἑκ τῶν ἀφίετων, ὁ ἑκ τῶν ἀγαπῶν.
 48 αὐτῆ, ἀρτῶνται ὡς αἱ ἀμφοτέραι. 49 καὶ ἠρξάντο οἱ συμμακαμῆμοι λέγειν ὅτι ἐς αὐτῶν, ἄς ἦσαν ὅσοι
 49 ἀμφοτέραι ἀφίετοι; 50 εἶπε δὲ παρὸς τῶν γυναικῶν, ἢ πόδες ὡς ὅσωναι σὲ πορθύει εἰς ἑσπολων.
 Κεφ. η.
 1 Καὶ ἐγένετο ὅτι παρὰ τῶν ἡμερῶν, καὶ αὐτῶν δὲ τῶν δώδεκα καὶ ἑξήκοντα καὶ ἑπτὰ καὶ ἀνδρῶν τῶν ὀνόματι
 καὶ αὐτῶν τῶν ὀνόματι. καὶ οἱ δώδεκα σὺν αὐτοῖς,
 2. Et mi

